

سخنرانی اربعین حسینی

شهر آیسک

جلسه دوم

آیت الله علی رضایی تهرانی

۱۴۳۹/۰۲/۲۰ هجری قمری مقارن با ۱۳۹۶/۰۸/۱۸

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

«سلام عليكم ورحمة الله

أعوذُ باللهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى النَّبِيِّ الْأَعْظَمِ وَتَيْجَةِ الْعَالَمِ

هادي السُّبُلِ وَمُنْجَى الْبَشَرِ، سَيِّدِنَا وَمَوْلَانَا، حَبِيبِ إِلَهِ الْعَالَمِينَ، أبا القاسمِ الْمُصْطَفَى مُحَمَّدٌ (صلى الله عليه وآله) وَعَلَى آلِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ الْمَعْصُومِينَ الْمُكْرَمِينَ وَلَعَنُ الدَّائِرَةَ عَلَى أَعْدَائِهِمْ أَجْمَعِينَ، مِنْ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

قال ابا عبد الله الحسين (عليه السلام) لكم في اسوة (۱).

روز اربعین سید و سالار شهیدان حسین بن علی بن ابی طالب (علیه السلام)، ان شاء الله در این دنیا به زودی موفق به زیارت حضرتش و در آن دنیا مشمول شفاعت حضرتش بوده باشیم به برکت صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله).

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

در این که در روز اربعین حسینی چه کاری واقع شده بین دانشمندان اسلامی اختلاف است:

۱. عده‌ای از بزرگان ما معتقد هستند روز اربعین روز رجوع اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) به کربلا بعد از سفر شام در سال ۶۱ هجری است.
۲. گروه دومی معتقد هستند روز اربعین روز آمدن اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) از سفر شام به کربلا یا از مدینه به کربلا در سال ۶۲ هجری یعنی یک سال بعد است.
۳. گروه سومی معتقد هستند روز اربعین روز آمدن اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) به کربلا است ولی نه از برگشت از سفر شام، بلکه وقتی که از کوفه می‌خواستند به طرف شام بروند، در بین راه به کربلا آمدند و از کربلا گذر کردند و به شام رفتند.
۴. مرحوم شیخ طوسی فرمودند روز اربعین روزی است که سر ابا عبد الله (علیه السلام) به بدن مبارک حضرت ملحق شد و سر در کنار بدن قرار گرفت.
۵. گروه پنجمی معتقد هستند روز اربعین روزی است که اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) از شام، از زندان از آن وضع بد آزاد شدند و به سمت بیرون از شام حرکت کردند.

همه این احتمالات در تاریخ گفته شده است، اما این مقدار مسلم است که روز اربعین ابا عبد الله (علیه السلام) روز زیارتی خاصه و مخصوصه سیدالشهدا (سلام الله علیه) است و این مقدار مسلم است که روز اربعین حسینی روزی است که برای اولین بار، اولین گروه یعنی بعد از دفن اجساد توسط بنی اسد، اولین گروه دونفره که برای زیارت امام حسین (علیه السلام) آمدند، جناب جابر بن عبد الله انصاری از بزرگان اصحاب رسول گرامی اسلام (صلی الله علیه و آله)، همراه با عطیه کوفی، آن هم از بزرگان تابعین و از بهترین مفسران جهان اسلام بود، این دو نفر به زیارت امام حسین (علیه السلام) آمدند و آن قدر در آن زمان، در آن عهد این کار جابر ارزشمند بود که

اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) این کار را گرامی داشته‌اند، عمل جابر را گرامی داشته‌اند، نه تنها عمل جابر را گرامی داشته‌اند، جابر بن عبدالله بالای سر قبر امام حسین (علیه السلام) مطالبی فرموده، اهل بیت آمده‌اند این مطالب را که یک غیر معصوم گفته است، به‌عنوان زیارت‌نامه اباعبدالله (علیه السلام) در نظر گرفته‌اند. امروز امام حسین (علیه السلام) دو تا زیارت دارند:

یک زیارتی که در نیمه رجب خوانده می‌شود که این زیارت، زیارت روز اربعین امام حسین (علیه السلام) هم هست و این زیارت در حقیقت سخنانی است که جابر بالای سر قبر اباعبدالله (علیه السلام) فرموده و امامان بعدی ما آمده‌اند به احترام مقام جابر، به احترام بلندای مضمون و محتوای این کلمات فرمودند که این زیارت امام حسین (علیه السلام) است، شما همین را بخوانید. کلام جابر مثل کلام امام صادق (علیه السلام) شد و آن قدر این عمل جابر مهم است که الگو شد!

اینکه شاعران انقلابی امروز ما می‌گویند پایه‌ها و قدم‌به‌قدم جابر ما داریم پیاده‌روی می‌کنیم، حرف، حرف درستی است.

چطور در زمان حضرت ابراهیم (علیه السلام) یک زن هفت بار بین صفا و مروه رفته است، هر حاجی تا آخر عمر هفت بار باید بین صفا و مروه برود؟

چطور در منا قربانی کرده است، هر حاجی باید در عمل حج قربانی کند؟

عمل جابر را اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) بزرگ داشته‌اند و این روز را گرامی داشتند و روز اربعین روز خاصه زیارت امام حسین (علیه السلام) شد، از چه زمانی؟

مرحوم آیت‌الله شعرانی استاد اساتید بنده که از بزرگان حوزه‌های علمیه است فرمودند ما شواهدی داریم این زیارت اربعین از زمان خود امام سجاد (علیه السلام) به یک نماد شیعه تبدیل شد و آن قدر این نماد گسترده شد، گسترده شد که زمان امام عسکری (علیه السلام)، امام عسکری وقتی پنج چیز را به‌عنوان نماد شیعه، علامت شیعه، شعار شیعه مطرح می‌کند، می‌فرماید یکی از آن‌ها زیارت اربعین است.

امروزه بیست میلیون، سی میلیون جمعیت این عمل را انجام می‌دهد!

من اخبار پشت‌صحنه را دارم آمریکایی‌ها، اروپایی‌ها، عرب‌ها، عبری‌ها یعنی اسرائیلی‌ها، دست‌به‌دست هم دادند، تحلیل کنند و ببینید با این واقعه چکار باید بکنند؟ حالا این را چکار بکنند؟

این سونامی را چکار کنند که هر سال در یک مدت مشخص بیست میلیون، بیست و پنج میلیون، سی میلیون جمعیت این جا جمع بشود با عشق، با علاقه!

خب می‌دانیم پس فردا در همین بیست میلیون ما یک فراخوان برای جنگ با اسرائیل داشته باشیم، دو میلیون کاندیدا می‌شوند. مگر داعش را چه کسی شکست داد؟

همین پیاده روندگان اربعین شکست دادند. ماندن در این پدیده چه کنند!

مقام معظم رهبری هم دو روز گذشته فرمودند که این یک حادثه عجیب و غریبی است که در زمان ما رخ داده است. نعمتی است که خدا در کف شیعه گذاشته است، در کف اسلام گذاشته است، بتوانیم از این نعمت بهره‌برداری کنیم.

پس روز اربعین بدون شک روز زیارتی امام حسین (علیه السلام) است. زیارت اربعین یکی از بهترین و به تعبیر مقام معظم رهبری خوش مضمون‌ترین زیارت‌های امام حسین (علیه السلام) است، محورهایی دارد. یک محورش را دیشب اشاره کردم، دشمن شناسی، یک محورش هم امروز اشاره کنم، حسین شناسی. به روح مطهر اباعبدالله (علیه السلام) هدیه کنیم صلوات بر محمد و آل محمد (صلی الله علیه و آله).

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

یک سوالی کوتاه را باید به من جواب بدهید. ما چرا باید امام حسین (علیه السلام) را بشناسیم؟

امام حسین (علیه السلام) اولاً امام ما است، امام شناسی واجب است، اصول دینی ما یکی از آن‌ها امام شناسی است.

ثانیاً سیدالشهداء (علیه السلام) به فرموده خودش در بین راه مکه و کربلا فرمود: «لَكُمْ فِيَّ اسْوَةٌ»، عمل من الگویی شما است، باید از او تبعیت کنیم. من دیدم در این حسینیه آیسک یک جمله بسیار زیبایی از مرحوم امام نوشته شده بود، نمی‌دانم انتخاب چه کسی بوده است، هر کسی انتخاب کرده است، درست، به‌جا انتخاب کرده است. مرحوم امام فرمودند سیدالشهداء (علیه السلام) تکلیف همه ما را مشخص کرده بود. تکلیف همه ما را سیدالشهداء (علیه السلام) معلوم کرده است، مشخص کرده بود. اگر حسین (علیه السلام) الگو است، باید شناخته بشود تا بتوانیم مثل او عمل کنیم، یکی از محورهای مهم زیارت اربعین بخش حسین شناسی این زیارت‌نامه است.

چهارتا مطلب من در این رابطه از صفات اباعبدالله (علیه السلام) که قابل الگو گیری است، یعنی بنده و شما باید الگو بگیریم، چه اینکه الگو گرفتیم. اگر ما از سیدالشهداء (علیه السلام) الگو نگرفته بودیم، الان در پنج تا کشور حرف اول را ما نمی‌زدیم. یعنی غیر از کشور خودمان در سوریه، در یمن، در عراق، در بسیاری از نقاط دیگر ما داریم حرف اول را می‌زنیم که از حسین (علیه السلام) آموختیم؛ چون حسینی عمل کردیم، اگر عمل نمی‌کردیم این‌گونه نبود.

اولین نکته‌ای که در ارتباط با اباعبدالله (علیه السلام) در زیارت اربعین روی آن تأکید شده است این است که امام حسین (علیه السلام) شاکر نعمت‌های الهی بود. خدا به سیدالشهداء (علیه السلام) زیاد نعمت داده است، تعدادی از آن در این زیارت‌نامه ذکر شده است ولی خدا، حبیب خدا، خلیل خدا، برگزیده خدا، خانواده‌دار، رهبری، وارث انبیاء، از سلسله اوصیاء، حجت در خلق خدا، این‌ها نعمت است. آن‌هم چه نعمت‌هایی، نعمت‌ها خیلی بلند است. سیدالشهدا (علیه السلام) در برابر این نعمت‌هایش شاکر است، این بحث اول. من باید نعمت‌هایی که خدا به من داده است شکرگزار باشم، سپاسگزار باشم. سپاس یک نعمت به دو کار است، این را یادگاری از ما داشته باشید:

۱. آن نعمت را صرف در معصیت خدا نکنیم.

۲. آن نعمت را صرف در طاعت خدا بکنیم.

خدا به بنده نعمتی داده، مثلاً خدا به بنده فن خطابه داده است، می‌توانم برای ده هزار نفر حرف بزنم. این نعمت صرف معصیت خدا نشود، صرف طاعت خدا بشود. خدا به این خانم پشت پرده زیبایی داده است، این زیبایی صرف معصیت خدا نشود، آرایش نکند در خیابان بیاید جوان‌های مردم را بدبخت کند، پیرمردها هم لب‌ولوچه‌شان آب بیفتد. نه، صرف طاعت خدا بشود، همین صورت را برای شوهر بیاراید، شوهر را در خانه سیر کند، نگذارد شوهر چشمش به این طرف و آن طرف بگردد. خدا به شما ذهن تیز و تند داده است، صرف معصیت خدا نشود، هکر نشوید، بروید برنامه‌های اسلامی را هک کنید، صرف طاعت کنید، نرم‌افزار بسازید، صدها هزار جوان را دست بگیرید.

بگذارید یک روایت خیلی زیبا امروز خدمت عزیزان خلاصه در دو دقیقه عرض کنم. یکی از دغدغه‌هایی که همه ما داریم عاقبت‌بخیری است. یک عزیزی می‌گفت من حرم امام رضا (علیه السلام) نگاه کردم، دیدم سه تا از علمای مشهد دارند همزمان زیارت می‌کنند. این فرصت را مغتنم شمردم، سراغ اولی رفتم، گفتم که آقا یک سؤال دارم. مرحوم آقای روحانی گفت بفرمایید. گفتم آقا اگر الان از امام رضا (علیه السلام) به شما الهام بشود که شما می‌توانید یک دعای مستجاب داشته باشید، از خدا چه می‌خواهید؟

بلافاصله گفت عاقبت‌بخیری. گذشتم، سراغ مرحوم آقای فلسفی رفتم، دومی، گفتم آقا اگر شما یک دعای مستجاب داشته باشید از خدا چه می‌خواهید؟

گفت عاقبت‌بخیری. سراغ سومی، مرحوم میرزا جمال آقا رفتم، گفتم آقا شما اگر از خدا یک دعای مستجاب داشته باشید، چه می‌خواهید؟

گفت عاقبت‌بخیری. این راوی می‌گفت من قم خدمت آیت الله گلپایگانی آمدم، به ایشان عرض کردم آقا در این سن هشتادسالگی خدا یک دعای مستجاب به شما بدهد، از خدا چه می‌خواهید؟

گفت عاقبت‌بخیری. ما در این انقلاب دیدیم بعضی‌ها با هواپیمای مرحوم امام از نوفل‌لوشاتو آمدند، پشت سر امام از پلکان هواپیما آمدند، همین‌ها در جمهوری اسلامی اعدام شدند!

یعنی عاقبت‌بخیر نشدند. شمر در صفین زیر پرچم امیرالمؤمنین (علیه السلام) است، در عاشورا روبه‌رو است، یعنی عاقبت‌بخیر نشده است. شخص ابن عربی چند تا نامه برای امام حسین (علیه السلام) نوشته است؟

رئیس قبیله است، جلوی اباعبدالله (علیه السلام) قرار گرفت، یعنی عاقبت‌بخیر نشده است. سؤال این است چطور عاقبت‌بخیر بشویم؟

امام صادق (علیه السلام) فرمود اگر می‌خواهی عاقبت‌بخیری تو ضمانت بشود سه کار را انجام بده: «إن أردت أن یختم بخیر عملك حتی تقبض وانت فی أفضل الأعمال»^۲، بخوای عاقبت‌بخیر از دنیا بروی، سه تا کار را انجام بده:

۱. نعمت خدا را صرف معصیتش نکن. آدم باش، نمک‌شناس نباش. نعمت خدا را صرف معصیتش نکن. پول به تو داده است با این پول مشروب نخور، با این پول خیانت نکن، با این پول چاه برای کسی نکن، نعمت خدا را صرف معصیتش نکن.

۲. فرمود اگر خدا دارد حلم می‌ورزد، اگر خدای متعال دارد بردباری به خرج می‌دهد، گول نخور! خیال نکن الان تو خیلی خیلی خوب شدی که مدام داری بدی می‌کنی خدا دارد خوبی می‌کند، مدام داری بدی می‌کنی، خدا دارد خوبی می‌کند!
«أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنْ غَضَبِ الْحَلِيمِ»، یک موقع هم خدای متعال مچ می‌گیرد، حواست باشد به حلم الهی مغرور نشو!

۳. سوم فرمود هر کس با ما خاندان عصمت و طهارت رابطه‌ای دارد، نسبتی دارد، علقه‌ای دارد، او را اکرام کنید. کار نداشته باش راست می‌گویند یا دروغ، سید است احترامش کنید، کلام اهل بیت (علیهم السلام) احترامش کنیم، مجلس اهل بیت (علیهم السلام) احترامش کنیم، پیاده‌روی اربعین احترام کنیم. هر چه به ما خاندان مربوط است او را گرامی بدار.

این روایت را راجع به عاقبت بخیری هر کسی فهمید و عمل می‌کند صلوات محمدی ختم کند.
«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

اولین صفت، فرمود که سیدالشهداء (علیه السلام) شاکر نعمت‌های الهی است در مقابل این نعمت‌ها «فَاعْتَدِرْ فِي الدُّعَاءِ»، وقتی که خدا به او نعمت داده است، آمد در مقابل نعمت شکرگزار بود، این صفت اول. صفت دوم، می‌خواهیم از سیدالشهداء (علیه السلام) روز اربعین درس بگیریم بر اساس زیارت اربعین که از صحیح‌ترین زیارات است و به تعبیر مقام معظم رهبری از خوش‌مضمون‌ترین زیارات است. دوم، فرمود امام حسین (علیه السلام) بر دعوت به خیر و نصیحت دیگران جدی بود.

سیدالشهداء (علیه السلام) اولاً فقط به فکر خودش نبود، به فکر دیگران هم بود. ثانیاً اهل دعوت به خیر بود، دیگران را به خیر دعوت می‌کرد. ثالثاً در این نصیحت و دعوت به خیر خسته نمی‌شد، خسته نمی‌شد! ما یکی از کارهایی که ناخواسته در مشهد روی دوشمان افتاده است، مشاوره است، گرفتاریم. مشاور همیشه پشت‌صحنه خانواده‌ها و جامعه را می‌فهمد، معنی مشاوره این است. یکی از مشکلاتی که ما در مقابل مردم در بحث مشاوره داریم این است، طرف خسته می‌شود. خانمش اهل آرایش است می‌گوید آقا جان صدمه به او گفتم گوش نمی‌دهد!

آقا اهل نزول خوری است، خانم می‌گوید آقا صدمه به او گفتم، گوش نمی‌کند! سیدالشهداء (علیه السلام) اینطور نبود، سیدالشهداء (علیه السلام) در نصیحت و خیرخواهی ول نمی‌کرد، رها نمی‌کرد. در راه دارد می‌آید با زهیر بن قین برخورد کرده است، پیک فرستادند که زهیر بلند شو بیا با تو کار دارم. به پیک امام حسین (علیه السلام) گفت من اصلاً از کوفه فرار کردم حسین مرا نبیند، من را چه به حسین؟! دو مرتبه پیک فرستادند، آقا منتظر است، بلند شو بیا. پیک آمد گفت به آقا بگو که موسی به راه خود، عیسی به راه خود. پیک گفت مشکلی ندارد ولی من که می‌آمدم امام حسین (علیه السلام) آماده شده بود، تو نیایی بلند شود بیاید. زورکی (به‌زور) دست آدم را می‌گیرند. زن زهیر صدایش بلند شد، گفت خجالت نمی‌کشی؟! خدا زن این جور نصیب کند، آدم را به بهشت هل می‌دهد، به بهشت هل می‌دهد!

تو خجالت نمی‌کشی پسر پیغمبر (صلی الله علیه و آله) تو را می‌خواهد، جواب نمی‌دهی؟! بلند شد خدمت امام حسین (علیه السلام) آمد، یک یک‌ساعتی صحبت کردند، برگشت، به خیمه آمد، گفت خانم خداحافظ. خانمش گفت یعنی چه!

گفت ما کربلایی شدیم، شما را هم الان طلاق می‌دهم، التماس دعا. ما تو را کربلایی کردیم، حالا ما التماس دعا، نخیر ما هم هستیم؛ و زهیر با ایالاتش کربلا آمد و تا کوفه این‌ها بودند، از کوفه به بعد این چهل منزل را رفتند، باقی کسانی که در کاروان امام حسین (علیه السلام) بودند، تا شام نرفتند، اهل بیت (علیهم السلام) تا شام رفتند ولی تا کوفه همراهی کرد.

سیدالشهداء (علیه السلام) صفت دیگرش این بود:

اولاً خودش اهل خیر بود می‌فرمود به «اللَّهُمَّ إِنِّي أَحِبُّ الْمَعْرُوفَ... إِنَّكَ تَعْلَمُ... إِنِّي أَحِبُّ الْمَعْرُوفَ ۳»، خدایا تو می‌دانی من کار خوب را دوست دارم، کار بد را بدم می‌آید. خودش اهل خیر بود.

نه تنها خودش اهل خیر بود، می‌خواست دست همه را بگیرد و در این زمینه از پا نمی‌نشست. یک سؤالی گاهی ممکن است در ذهن شما بیاید، امام حسین (علیه السلام) آخرین لحظات عمر روی اسب نشسته هیچ‌کس نیست!

عباس (علیه السلام) نیست، علی اکبر (علیه السلام) نیست، حر نیست، جعفر نیست، لحظه آخر، تشنه، یک جمله مکرر تکرار می کرد، «هَلْ مِنْ نَاصِرٍ يَنْصُرُنِي؟ هَلْ مِنْ مُعِينٍ يَرْجُو مَا عِنْدَ اللَّهِ فِي إِعَانَتِنَا؟ هَلْ مِنْ ذَابٍّ يَذُبُّ عَنِّي حَرَّ رَسُولِ اللَّهِ؟»^۴، من به ذهنم رسیده بود چرا امام حسین (علیه السلام) این حرف ها را می زد؟ حضرت که می داند دشمن خبیث است، حضرت که می داند دشمن است، این حرف ها برای چیست؟ خوب دقت کنید. حرف مال این است، امام حسین (علیه السلام) حتی در لحظه آخر، یک نفر را هم اگر دست بگیرد، یک نفر است!

پیغمبر (صلی الله علیه و آله) به امیرالمؤمنین (علیه السلام) فرمود: «أَنْ يَهْدِيَ اللَّهُ عَلَى يَدَيْكَ رَجُلًا خَيْرٌ لَكَ مِمَّا ظَلَعَتْ عَلَيْهِ الشَّمْسُ»^۵، یک نفر را دست بگیر، از همه آنچه خورشید بر او می تابد، برای تو بهتر است. حضرت دارد می گوید: «هَلْ مِنْ نَاصِرٍ يَنْصُرُنِي؟»، بلکه یک نفر بیاید و آمدند، دو نفر آمدند ابوالهتوف جعفری و برادرش بعد از «هَلْ مِنْ نَاصِرٍ» امام حسین (علیه السلام) به لشکر اباعبدالله پیوستند، آمدند و جنگیدند. کار اولیای خدا این است، دست بگیرد ولو در لحظه آخر. خود پیغمبر (صلی الله علیه و آله) این طوری است، پیغمبر آن قدر مهربانی کرد در دستگیری، آن قدر مهربانی کرد که خدا مدیریت کرد که آقا: «مَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْقُرْآنَ لِتَشْقَى»^۶، جایی دیگر فرمود: «لَعَلَّكَ بَاخِعٌ نَفْسَكَ أَلَّا يَكُونُوا مُؤْمِنِينَ»^۷، تو داری خودت را می کشی که چرا مردم ایمان نمی آورند؟

باینکه وظیفه پیغمبر فقط تبلیغ است، «إِنَّ عَلَيْكَ إِلَّا الْبَلَاغُ»^۹، فقط بگو، خلاص! این کار را نمی کند، دنبال مردم می رود، می گوید، التماس می کند، «طَيْبٌ دَوَّارٌ بِطَبِّهِ»^{۱۰}، به تعبیر امیرالمؤمنین (علیه السلام) ول نمی کند، دنبال کار است. عزیزان من، یک بار به بچه ها گفتی گوش نکرد، بار دوم، از یک راه نشد، راه دیگر، راه تشویق نشد، راه تهدید، راه تهدید نشد، راه دیگر، با یک روانشناس، مشاوره کن، کتاب مطالعه کن، اهل دستگیری باش، مثل سیدالشهداء (علیه السلام) خسته نشو!

خستگی در وجودت نباشد تا لحظه آخر، تا روز آخر و تا نفس آخر. فرمود: «فَاعْذَرِي فِي الدُّعَاءِ وَمَنْحِ النَّصِيحَةَ»^{۱۱}، «فَاعْذَرِي فِي الدُّعَاءِ»، یعنی آن قدر گفت، گفت تا اتمام حجت شد، «مَنْحِ النَّصِيحَةَ»، نصیحتش کن، «وَيَذَلُّ مَهْجَتَهُ»^{۱۲}، پاشید، ریخت!

مقام معظم رهبری این جور است، فرمودند من هرکسی را نصیحت می کنم آنچه به خیر او است، حالا ممکن است گوش بدهد یا گوش ندهد. خب، سومین نکته در صفات اباعبدالله (علیه السلام) که الگوی ما قرار بگیرد این است که سیدالشهداء (علیه السلام) نه تنها دعوت کرد، نه تنها در این دعوت مبادله کرد، نه تنها پشت سر هم دعوت کرد، نصیحت کرد، تا پای جان ایستاد.

«وَيَذَلُّ مَهْجَتَهُ فَيَكُ لَيْسَتْ نَقْدَ عِبَادِكَ مِنَ الْجَهَالَةِ»^{۱۳}، خیلی تعبیر این زیارت عجیب است! می گوید امام حسین (علیه السلام) خون جگرش ریخته شد، سرش جدا شد، نه برای اینکه شیعه را دست گیری کند، نه برای اینکه مسلمین را دستگیری کند، نه، برای اینکه جامعه انسانی را دستگیری کند. بنی امیه ای که امام حسین (علیه السلام) با او می جنگید، انسان نبود نه مسلمان نبود، نه شیعه نبود، انسانیت زیر پایشان بود، یزید انسانیت نداشت نه صفات مسلمانی نداشت، نه صفات ایمانی نداشت. امام حسین (علیه السلام) هم آمده دست انسان را بگیرد و این یکی از نکات فراموش شده است. ما ده جلسه ای در دانشگاه شیراز موضوع سخنرانی مان اصلاً این بود: ابعاد فراموش شده نهضت حسینی.

یکی از ابعاد فراموش شده نهضت حسینی بعد فرامیتی، فرامذهبی و فرا دینی نهضت اباعبدالله (علیه السلام) است. ما پیشنهاد دادیم مسئولین کشوری در سازمان ملل بجنیند، روز عاشورا را نام گذاری جهانی کنند به نام روز آزادگی. امام حسین (علیه السلام) رئیس آزادگان عالم است، کاری به شیعه و سنی و مسلمان و مسیحی ندارد؛ لذا همه دل ها را جذب کرده است، لذا در راهپیمایی اربعین شما هر سال می بینید در کنار شیعیان سنی ها هستند، در کنار شیعه و سنی مسیحی یهودی، گبر، اخیراً بعضی از بودائی ها هم دارند شرکت می کنند!

ملت یک میلیاردی هندوستان در بند بود، یک نفر پیدا شد و این ها را از بند و زندان بیرون کشید به نام جناب

گاندی، به صراحت نوشته است، نوشته است الگوی من در این نهضتی که علیه استعمار انگلیس انجام دادم یک نفر بود و آن حسین بن علی بن ابی طالب (علیه السلام) بود. در زیارت اربعین فرمود: «بَدَّلَ مُهَجَّتَهُ فَيْكَ»، چرا؟ «لَيْسَتْ قَدْ عِبَادَتِكَ مِنَ الْجَهَالَةِ»، امام حسین (علیه السلام) آمد، بندگان خدا را از جهل نجات بدهد، «وَحَيْرَةَ الضَّلَالَةِ»، آمد از ضلالت نجات بدهد.

یک نکته بگویم، شاید از کسی نشنیده باشید. شما در هر شبانه روز الحمد لله اهل منبر و نماز هستید، من از اینجا که دارم نگاه می‌کنم، به گمانم جمعیت خانم‌ها دو برابر جمعیت آقایان باشند، همه جای کشور را گرفتند، حسینیه آیسک را هم این‌ها گرفتند دیگر!

الحمد لله. باینکه امروز ما سر مزارع زعفران شما رفتیم، دیدیم خانم‌ها هم دارند کار می‌کنند، یعنی خانم‌ها هم این روزها گرفتار هستند ولی ماشاء الله جمعیت دو برابر است! نکته‌ای که می‌خواهم عرض بکنم این است، همه اهل منبر و نماز هستیم. شما هر روز در نماز ده بار یک دعا می‌کنیم، ده بار، و آن این است که می‌گویید خدایا من گمراه نباشم، من گمراه نباشم. صبح، ظهر، شب، عصر، مغرب، عشاء.

«غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ وَلَا الضَّالِّينَ ۱۱»، معنی این جمله چیست؟

در زیارت اربعین می‌گویی امام حسین (علیه السلام) آمد انسان را از ضلالت نجات بدهد، در نماز هر روز ده بار می‌گویید خدایا من ضلالت نداشته باشم، یعنی ده بار داری هر روز به خدا می‌گویی خدایا من حسین باشم، من را مثل سیدالشهداء (علیه السلام) قرار بده، من مثل حسین زندگی کنم، مثل حسین بمیرم. دعای قنوتان هم این باشد: «اللَّهُمَّ اجْعَلْ حَيَاةِي حَيَاةَ مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ عَلَيْهِمُ السَّلَامُ».

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

امام حسین (علیه السلام) در راه خدا تا پای جان ایستاد. خیلی این روایت روایت شیرینی است! اهل بیت عصمت و طهارت (علیهم السلام) به ما یاد دادند، فرمودند که شما در زندگی اگر بخواهید مثل ما باشید اگر بخواهید اهل‌بیتی باشید، یک مطلب را باید خوب یاد بگیرید! اسم آن مطلب را اهم فالاهم می‌گذاریم، اسم آن مطلب را اولویت‌بندی می‌گذاریم، اسم آن مطلب را ارزش‌گذاری و درجه‌بندی می‌گذاریم. این یک جمله را یاد بگیرید و الان به ما یاد دادند، چه گفتند؟

۱. گفته است، «اجْعَلْ مَالِكَ دُونَ عَرَضِكَ»، پای آبرو به میان آمد، مالت را قربانی کن، ذبح کن. من می‌شناختم

تاجرهای بازاری که چک‌هایش داشت برگشت می‌خورد، خانه‌اش را به یک‌سوم قیمت فروخت، چک‌هایش را پاس کرد. از آشنایان هستند. گفتم حاج حسن آقا چرا این کار را کردید؟

گفت سی سال آبروی بازار دارم، مال برمی‌گردد آبرو رفت، رفت! امام حسین (علیه السلام) به امام مجتبی (علیه السلام) نامه نوشت، این نامه را نوشته است، امروز روز اربعین من برای شما در آیسک بگویم. نامه نوشت برادر جان، فلان شاعر که شما برای او پول فرستادی، فاسق است و آدم درستی نیست.

امام مجتبی (علیه السلام) در جواب امام حسین (علیه السلام) نامه نوشت، نوشت برادرم تو بهتر از من می‌دانی، پیغمبر (صلی الله علیه و آله) فرمود: «خَيْرٌ... مَالِكَ مَا وَقَيْتَ»، خیلی تعبیر قشنگی است! «اِنَّ خَيْرَ مَا بَدَّلْتَ مِنْ مَالِكَ مَا وَقَيْتَ بِهِ عَرَضَكَ ۱۱»، پیغمبر (صلی الله علیه و آله) فرمود بهترین مال تو مالی است که با او بتوانید آبروداری کنی، آبرویت را نگه داری. «اجْعَلْ مَالِكَ دُونَ عَرَضِكَ». این اهم و مهم.

۲. فرمود: «اجْعَلْ رِزْقَكَ دُونَ نَفْسِكَ»، حالا یک جا بحث آبرو و جان است. جان را بی‌چسب آبرو برمی‌گردد. دیشب ما یک جایی مهمان بودیم، من بعد از سفره گفتم، گفتم عرب‌ها، روسای قبایل در عراق گاهی سفره می‌انداختند هزار نفر، دو هزار نفر، قرار بوده است هزار نفر بیایند، این آقا تا هزار و پانصد نفر تهیه می‌دید، دست بر قضا دو هزار نفر می‌آمدند!

یک دفعه می‌دیدند صاحب سفره، رئیس قبیله غیبش زد، نیست، آخر شب می‌دیدند نیست! این طرف، آن طرف، پشت تپه‌ای، درجایی، یک گوشه اتاق می‌دیدند خودکشی کرده است که چرا پانصدتا مهمان من گرسنه برگشته است؟ خب کار غلطی است!

آبرو برمی‌گردد، جانت را بگیر، جانت را نگه‌دار.

پس مالت را ذبح کن برای آبرویت، پای جان به میان آمد آبرویت را کنار بگذار اما فرمود مالت را، آبرویت را، جانت را فدای دینت کن.

«اجعل نفسک دون دینک»

دینت را نگه‌دار، دینت را بپا، اگر دیدی باید جان بدهی تا دین بماند، آن کار را بکن. مگر مدافعین حرم چه کردند؟

دیدند وقت جان‌فشانی است، حرم زینب کبری (سلام الله علیها) دارد به تاراج می‌رود. من سال اولی که فتنه داعش آغاز شد یادم است، داعشی‌ها اعلام کردند اگر ما زینبیه شام را بگیریم، اسم محله را یزیدیه می‌گذاریم و مرقد را با خاک یکسان می‌کنیم. چه اینکه کردند، یونس پیغمبر را مگر نکردند؟

قبرش را با خاک یکسان کردند. حالا بچه شیعه بنشیند بگوید درست می‌شود. نه، «اجعل نفسک دون دینک»، مثل شهید حججی‌ها، مثل سردارهایی که رفتند جان دادند. فرمود جانت را کف دستت بگذار. سیدالشهداء (سلام الله علیه) دقیقاً کاری که کرده است این چنین بود!

ابو حر از امام حسین (علیه السلام) پرسید آقا کجا؟

فرمود بنی‌امیه مالم را گرفت، صبر کردم، با آبرویم بازی کردند، صبر کردم، دنبال جان من هستند و می‌خواهند من را بکشند، به گونه‌ای که هم بکشند هم کشتن من هیچ اثری نکند، من این کار را نمی‌کنم. جان کف دست است، اما می‌آیم برای اینکه به گونه‌ای شهید بشوم که اثر خاص خودش را داشته باشد. «اجعل نفسک دون دینک».

آخرین مطلب را یک دقیقه عرض کنم، عرض توسلی داشته باشیم. امام حسین (علیه السلام) در این زیارت‌نامه می‌گوید اهل جهاد بود، با چه کسی؟ با معاند. سیدالشهداء (علیه السلام) مردم را دودسته کرد:

۱. یک دسته مستضعف هستند، نمی‌دانند، به تعبیر دعا جاهل است، گمراه است، دستش را بگیرد آگاه می‌شود. من بحرین برای تبلیغ رفته بودم، ایرانی‌های بحرین که صد هزار نفر هستند، آن‌جا به آن‌ها عجم می‌گویند به من می‌گفتند فلانی ما مسلمان شدگان به دست خمینی هستیم.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ».

می‌گفتند ما جاهل بودیم، ما گمراه بودیم نماز کجا بود؟، روزه کجا بود؟ مشروب می‌خوریم، زنان ما بی‌حجاب بودند، اهل دانش و رقص و موسیقی بودیم، ما به دست این پیرمرد تازه مسلمان شدیم. مستضعف بوده، دستش را مرحوم امام گرفت.

۲. اما گروه دوم معاندین هستند. معاند راه جنگیدن است، این خاک را باید برداشت، این غده سرطانی را باید کند؛ لذا ببینید مرحوم امام هر چه با دوستان مهربان هستند، به آمریکا که می‌رسد چنین برخورد می‌کند، به اسرائیل که می‌رسد چطور برخورد می‌کند، چرا؟ چون معاند است.

سیدالشهداء (علیه السلام) دست عباد مستضعف خدا را گرفت و یکی را من روی منبر گفتم ما وقتی که از امام حسین (علیه السلام) صحبت می‌کنیم، از یک انسان مرده از دنیا رفته مال هزار و چهارصد سال قبل صحبت نمی‌کنیم، سیدالشهداء (علیه السلام) زنده است، وسط عالم ایستاده است دارد مدیریت می‌کند. من چند نمونه کوچک عرض کنم:

۱. الان روی این کره خاکی ثروتمندترین انسان اباعبدالله (علیه السلام) است. من روستای نقاب رفتم، یک روستایی اطراف مشهد است. مسئول شورایش می‌گوید حاج آقا در این روستا چهارصدتا گاو وقف اباعبدالله (علیه السلام) است!

ما در آمریکا برای امام حسین (علیه السلام) وقف داریم! ثروتمندترین مرد عالم است.

۲. احساس برانگیزترین مرد عالم است. چه کسی در عالم می‌تواند این قدر احساس برانگیز باشد؟ چه کسی این قدر اشک و گریه و سینه ایجاد می‌کند؟

۳. مدبرترین فرد عالم است. امام حسین (علیه السلام) وسط ایستاده است، دارد ایران را اداره می‌کند، عراق را اداره می‌کند، جنگ تحمیلی را اداره می‌کند، جنگ یمن را اداره می‌کند، جنگ سوریه را اداره می‌کند، آمریکا را به نابودی می‌کشاند، سیدالشهداء (علیه السلام) دارد این کار را می‌کند. در خود انقلاب ما، من تهران بودم روزی که شاه رفت، چه روزی بود؟
روز عاشورا، با هلیکوپتر بالای جمعیت آمده، دید چهار میلیون جمعیت دارد در تهران راه می‌رود!
به خلبان اویسی گفت پس دوستان ما کجا هستند؟!
گفت جناب شاه در سوراخ موش‌ها هستند. چه کسی چهار میلیون جمعیت را داخل خیابان آورده است؟
سیدالشهداء (علیه السلام) آورده است. پانزده خرداد چه زمانی بوده است؟
تاریخ از دستتان نرود، ۱۲ محرم بوده است. پانزده خرداد ۱۲ محرم بوده است. اویسی می‌گوید در همان هلیکوپتر شاه گفت با این جمعیت ما در ایران نمی‌توانیم بمانیم. همه می‌دانند شاه که رفت انقلاب پیروز شد، کمر شکست. کار اباعبدالله است!
ما از یک مرده دم نمی‌زنیم، از یک زنده، ایستاده دارد مدیریت می‌کند، آقا الان دارد مدیریت می‌کند.

«روحي وارواح العالمين له الفداك».

خدمت حضرت یک سلام بدهیم.

«السَّلَامُ عَلَيْكَ يَا أَبَا عَبْدِ اللَّهِ وَعَلَى الْأَرْوَاحِ الَّتِي حَلَّتْ بِفِنَائِكَ عَلَيَّكَ مِنِّي سَلَامٌ... مَا بَقِيَتْ وَبَقِيَ اللَّيْلُ وَالنَّهَارُ وَلَا جَعَلَهُ

اللَّهُ آخِرَ الْعَهْدِ مِنِّي لِزِيَارَتِكَ. السَّلَامُ عَلَى الْحُسَيْنِ، وَعَلَى عَلِيِّ بْنِ الْحُسَيْنِ، وَعَلَى أَوْلَادِ الْحُسَيْنِ، وَعَلَى أَصْحَابِ الْحُسَيْنِ».

وقت گذشته است، روز اربعین است و روضه‌خوان هم شما نمی‌خواهید، اباعبدالله (علیه السلام) قلبت را آماده کرده است، چشم سر را می‌بندیم و کربلا می‌رویم، کربلای سال ۶۱، خانم بالای سر نعش برادر آمده است، دارد حرف می‌زند.

بالم شکسته از پرم چیزی نگویم

من می‌خوانم شما هم حال خودت را داشته باش.

از آنچه آمد بر سرم چیزی نگویم

بالم شکسته از پرم چیزی نگویم

از لاله‌های پر پرم چیزی نگویم

طوفان سختی بال من را زیرورو کرد

حسین جانم.

از آنچه آمد بر سرم چیزی نگویم

حق می‌دهم شناسیم اما برادر

از شیون اهل حرم چیزی نگویم

وقتی وداع آخرت عالم بهم ریخت

از دامن شعله ورم چیزی نگویم

آتش گرفتن گرچه رسم و سنت ماست

راوی می‌گوید دیدم یک خانمی کنار خیمه نیم‌سوخته‌ای ایستاده است. گفتم شما فرار کنید. فرمود من در این خیمه یک مریضی دارم.

از ماجرای معجزم چیزی نگویم

بگذار سر بسته بماند روضه‌هایم

از گریه‌های مادرم چیزی نگویم

کم سوتر از چشمان من چشمان زهراست

افتادنت از روی زین یادم نرفته

آن صحنه‌های سهمگین یادم نرفته

از آن غروب پر بلا چیزی نگویم

از نعل اسب و بوریا چیزی نگویم

از غارت خلخال‌ها چیزی نگویم

در عصر عاشورا الگوهایم گم شد

از ساربان بی‌حیا چیزی نگویم

گفتم به تو انگشترت را دریاور

من را ببخشید.

اصلاً شبیه مجتبی، چیزی نگویم

در کوچه‌های کوفه ناموست زمین خورد

حسین جانم.

شاگردهایم سنگ‌بارانم نمودند

زینب کبری (سلام الله علیها) در کوفه کلاس داشت.

از چهره‌های آشنا چیزی نگویم

شاگردهایم سنگ‌بارانم نمودند

از این به بعد روضه را چیزی نگویم

بی آبروها! چادرم را پس ندادند

همه‌کسانی که تاریخ را نوشتند، این‌جا هم این‌جوری نوشتند، نوشتند کنار دروازه کوفه وقتی نان و خرما بین بچه‌ها پخش می‌کردند، زینب (سلام الله علیها) فریاد کشید، نان و خرما نمی‌خواهیم، بروید برای ما مقداری پارچه بیاورید.

از خاک برخیز و بگو که این سر از توست

ای خیزران خورده، لبم بی حس تر از توست

فہرست منابع

۱. تاریخ طبری، ج ۵، ص ۴۰۳. الکامل فی التاریخ، ج ۲، ص ۵۵۳.
۲. عیون أخبار الرضا علیه السلام، ج ۲، ص ۴.
۳. موسوعه (همان)، ص ۲۷۶.
۴. سید بن طاووس، اللہوف، ۱۳۴۸ ش، ص ۱۱۶.
۵. بحارالانوار، ج ۲۱، ص ۳۶۱.
۶. سورہ طہ، آیہ ۲.
۷. سورہ شعراء، آیہ ۳.
۸. سورہ شوری، آیہ ۴۸.
۹. کتاب مفتاح الجنان المطبوع بحاشیہ کتاب زاد المعاد (الطبعہ الحجریہ)، الزیارۃ الثانیۃ للأربعین.
۱۰. سورہ حمد، آیہ ۷.
۱۱. انساب الأضراف، ج ۳، ص ۲۳، حدیث ۳۱.